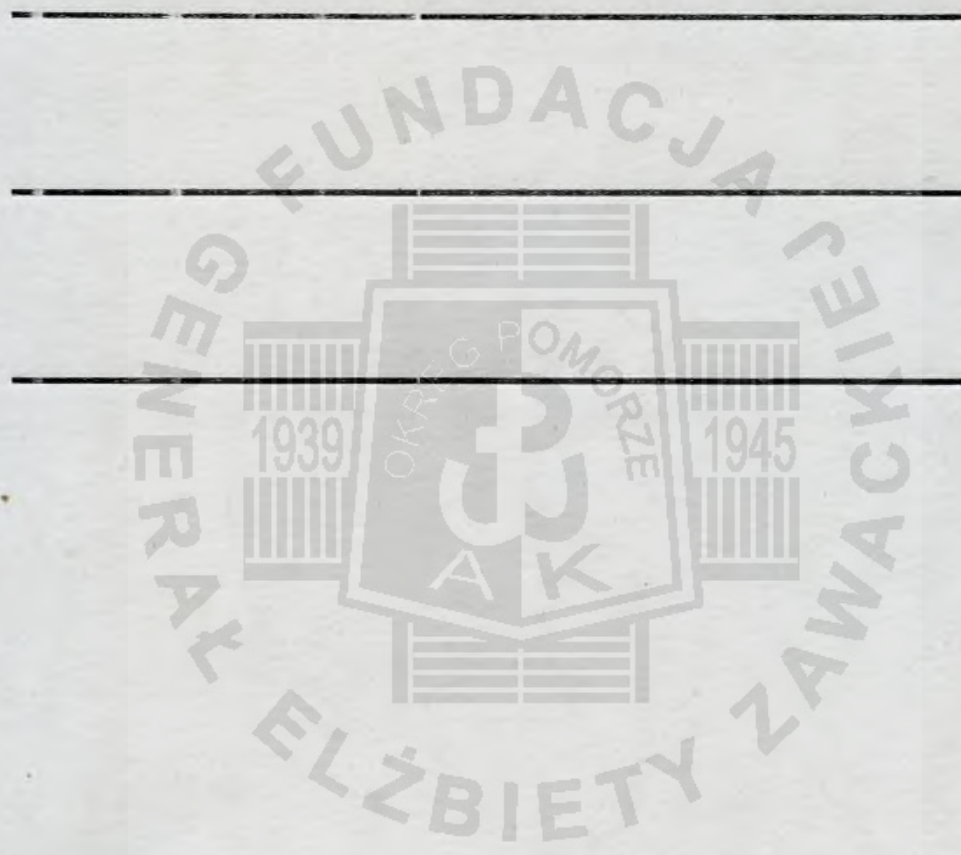

Marii Wittek

Smt. zat. w 1945

Rejestracja opnac. w 2015

usk 16-200

kom. 204

LWP

ZATAC Czesława

1691/usk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

1691/108k

L149

ZAJAC Ezebieta (od 1949)

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓ K. 3. S. 1-6

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja ✓ K. 1. S. 1-2

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby rebotane

Ankieta opracowana przez Józef Królkowski z 11-12 11 1967 r.
w celu socjologicznym (21 pytań skierowanych do kombatantów II wojny światowej
w celu poznania ich losów po wojnie). Ankieta wypełniona przez
Łojęc Czesław, podpisane b.d. rękopis oryg. k.3. s. 1-6

Ankieta Czesław Łojęc przekazana do Fundacji w 1999 r. J. Królkowski

368 IJka
15/12

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznane, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednio podkreśl /
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym, *a następnie w*
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego: *Poczułam, że wsi, wieś nie mogłam spokojnie się, że znalazłam pracę a i dalsze trzeba było jechać do szkoły. Nie chciałam też pracować w domu z matkami jak przed wojną woi rodzice, i ja, wstąpiłam do wojska, same te okoliczności się ułożyły. Potem przyszedł mój mąż, no i nie miałam wyboru.*

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu: *Nie będę się powtarzać opisałam swój start w liście.*

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 państwo,
 społeczeństwo,
 instytucje społeczne,
 radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
 nie.

Jeżeli tak, to dlaczego uważałaś to za konieczne:
*Przebieg to zrozumiałe, co walczyłam, którym nie posiadała
 wykształcenia? Zwróciłam uwagę na wykształcenie
 studiów interesowała mnie architektura. Hala się małej
 to mój sposób życia nr. 1.*

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcenie się:
 - już w roku 1945, w 1947
 - kilka lat później, /kiedy/
 - kilkanaście lat później,
 - wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
 - ukończyłaś szkołę podstawową,
 - " " " zawodową,
 - " " " średnią ogólnokształcącą,
 - " " " " zawodową,
 - wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze:
*Nie było wyboru bo w tym czasie tylko taka szkoła
 istniała.*

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończy-
 łaś: *ukończyłam L.O. o studiach prawniczymi w Warszawie, karkoro-
 watach 28 km - cy w m. pilsku - 9 operacji i odcin na głowie;
 zranione walczenie*

8. Podaj zawód, w jakim pracujesz: *pracownikiem w charakterze prac.
 przemysłowego - obecnie reagenta inwalidzkiego*

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ : *zarabiam 1.500,- zł.
 reagenta inwalidzkiego 711 zł.*

b/ Jakie posiadasz mieszkanie: *Strzyk adaptowany na mieszkanie*

c/ Czy posiadasz: Telefon,
 radio,
 telewizor,
 adapter,
 pralkę,
 lodówkę,
 odkurzacz,
 inne;

9. Czy lubisz swoją pracę: tak, lubię
nie.

Dlaczego tak jest? Cenię sobie potrzebę, kieruję się tylko
moją własną i interesami kolegów ku ich zadowolaniu,
współpraca z kolegami i koleżankami układała mi
sie dobrze, wręcz w wolnym czasie pracowałam byłam lubię
tak pracować jak i współpracowników.

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci - zakatwanie spraw osobistych w urzędach, nie powstrzymałam
- otrzymanie pracy, sie na H. Wyżkowską.
- dostanie się do szkoły,
- otrzymania mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu,
- utrudnił,
- nie przyznawałam się do tego. - nie używałam w syceryznie.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

Nie powstrzymałam się na służbę wojskową, nauczona przykrym
doświadczeniem. - Kiedy przyjechałam do rodziny z rodzicami
z domu zabrałam pieniądze. Oczywiście przenieśli się na
służbę wojskową (wtedy służbę wojskową nie
mało czynnego użycia) od samego początku uważa
odpowiedzialnie się ze skutkiem nie posyłał do wojska
był przez wyłączenie pomocy terror. Rada dała mi
same. Drugie doświadczenie: w Komitecie PPR, po wysłaniu
ze szpitala zabrałam pracę, nie mogłam znaleźć pracy
się bałam że znowu kocham, zwróciłam się do sekretarza
z domu i znowu spróbowałam powrócić się na służbę wojskową,
(parciekistami w tym kierunku) że dzięki nam byłym
żołnierzom może niekiedy w biurze może być
sekretarzem) używałam znowu że Komitet ma już
poprawnie kadrę, nie trzeba chorować to i praca
lepsze. Ale uważałam się adwersary Dyrektora i przez doświadczenie

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak, nie. w M & B M Kupok.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

Nauczona przykrym doświadczeniem, przestałam
zginąć kartę, przed karierowaniem, dawałam sobie radę
same nie proszę nikogo o nie, w wolnym czasie w pracy
używałam się, dopisałam tego że mi nie choroba, pracy i pomaga
mi koleżankom z rodziny i rodzinie wypracowania. Jest chęć
o odroży - pamiętam był to rok 1947 przyjechałam na wózek
o koleżanki w idealnie Tomaszowa lub. opasowały tam jeszcze
bandy rabunkowe, niecałkowicie udało sobie. 11.30
używałam się w szpitalu i pski, wyjechałam na prośbę
a tam banda rozprawiła się z szefem PPR. Nie miałam
pod ręką nie po takim czasie o pracy miałam dość
wolny parę, obawiam się głównie bandy który stał
na straży zabierał je do domu i czyniła bandy
kolony w mieszkaniu, szefem zabrałam mostem
przy pomocy doświadczenia przykrym, odprawa
na posterunku M.O. Zwróciłam się do starszego się nie
bałam i najniższego awanturowi potrafił zrobić

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć:
- osobistych	tak ,	<u>nie.</u>
- zawodowych	tak ,	<u>nie.</u>
- społecznych	tak ,	<u>nie.</u>
- naukowych	tak ,	<u>nie.</u>
- małżeńskich	tak ,	<u>nie.</u>
- towarzyskich	tak ,	<u>nie.</u>

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
Tak, nie.

Dlaczego:

Przyjemnie jest przywrócić powspomnienie dawne obrazy

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

Zachęca osiągnęła mi nam, byłem wykonywać
 urzędniczym jako inni.

15. Napisz , kiedy wyszłaś z domu, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci,
 w jakim wieku:

Wyszłam z domu w 1949 r. małżeństwo nie
 udane, brak wspólnych zainteresowań, lubi
 książki, teatr, zaczęła rozwinąć kulturalną. Mąż nie
 doświadczył, tylko do pracy w domu na przyjęciach.
 Zapyta Pani dlaczego nie rozwiodła się? - Dawniej
 rozwiodłyby to ale mimo wszystko obawiamy się
 przywrócić do ojca. Dotychczas udawało mi się jak
 urzędnicze ze córki mała kiedy niedługo się ojca pijany.
 Mam 2 córki w wieku 20 lat, 10.

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

Bożena ukończyła Liceum Medyczne z wynikiem b.d.
 pracuje w Państwowej Retenkcji i Zaczyna studiować
 biologię na A.M. w Golanisku. Mariola jest w III kl. podst.

- Jak kierowałaś ich losami:

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei:

Marta nie zawiodła, jest dobrą córką, ugodną,
 okierowaną i samowolną w pracy, posiada dużo
 wrażeń osobistego. O miłości i trudnościach jej w tej
 chwili coś powiedziała kontraktowa, ale jako obywatel-
 czość jest dobrym obywatelką, uderzyła dobrze,
 chętnie pomagała siostrzyce od siebie, martwi
 mnie jednak to że nie ma w sobie inteligencji
 i wrażliwości, w wielu przypadkach bierze przykład z
 ojca. Nie byłoby w tym nic złego, bo obywatelstwo

Postaćuję twójce rodziców, matki i ojca, że nie raz
i tak zachowuje się przy stole, przy dorosłych, kiedy zwracają
uwagę, może mówić że nie miał racji i to przy niej, że
przeżył już tyle lat i dobrze mu z tym, a nie mażyna
"chwiliskę uciążliwą", wychowałam ją podług "nauczania" to wystraszony
obraz na swój sposób sam wyliczowa. Mały się to podobna że jest

17. Czy Twoja rodzina szczeni się tym, że byłeś żołnierzem: *pożytków toty.*

- tak, bardzo, *bracia siostra i córki*
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

Kiedy tylko jest rozmowa na temat wojny
walki podległości, zacięcia, nie mogę pominiąć faktu
że służyłem w wojsku, że byłem na pierwszej linii
odpowiedzialnie podległości, a nie raz muszę
podstrzykiwać ich. A nie raz rozgólnie córki zaczęły
zadawać pytania, próbuję dyskutować, że nawet nie
spostreżę się kiedy zaczęły opowiadać o wojnie
i ichże resztach i tylko ockam im brzoję.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią?

Dlaczego tak jest:

jak najkorzystniej z przyjemnością - to przecież lata
młodości, nie obciążone troskami a i różne sytuacje
kwalifikacji, rozgólnie jest się spojrzeć z perspektywy lat,
a wówczas prawie jak dyktando, teni
a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?
absolutnie nie

Podaj przykłady:

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe? *zdecyduje.*

Podaj przykłady:

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej? *O tak! Mój,*

Podaj przykłady: *moje z zakreślenia, sam nie służyłem w
wojsku. Zresztą po alkoholizmu można
wszystkiego się spodziewać.
Przez szybąję rozgólnie nie było opisywać.*

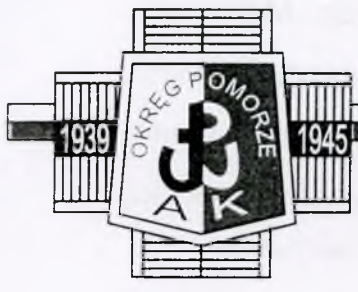
iv

Korespondencja

List Anny Rojewskiej, dokumentalistki Dz. Arch. UStk, Toruń, 28 XII 1999
do Czesławy Zającz, Sępólk. (zawiera informacje o zabojece teści:
osob. nr. inw 1691/1584 na podst. danych otrzymanej od Janiny Kubiśkowskiej)
mpps. ksero k. 1. s. 1-2

17h

FUNDACJA ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. /FAX (0-56) 65-22-186
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901506-4675-128-00-0

Rome

Toruń, dnia *28 XI* 1999r.

MEMORIAŁ *General Marii Wittek*

2. di. 3559 / 454 / 99

Pani *Czesława Łajal*
16
76-200 Sępole

Szanowna Pani,

Nasze Archiwum w dziale Wojennej Służby Kobiet gromadzi relacje kobiet - żołnierzy z terenu całej Polski i z Zagranicy, walczących na frontach II wojny światowej.

Od Pani Ireny Królikowskiej z Warszawy aktywnie współpracującej z naszą Fundacją otrzymaliśmy ankietę personalną informującą o Pani służbie wojennej dzięki czemu mogliśmy założyć w naszym Archiwum teczkę osobową na Pani nazwisko, o numerze inwentarza *1691* /WSK.

Prosimy jednak, o ile jest to możliwe, o napisanie własnej relacji według załączonego schematu. Zależy nam bardzo na relacji opisowej, gdyż jest to ważne dla historyków zajmujących się służbą kobiet w Wojsku Polskim. Prosimy także o Pani zdjęcie, najlepiej z lat okupacji, ale może być też z okresu powojennego.

IV/2

Wysyłamy Pani materiały informacyjne nt. Fundacji oraz Memoriału
Generał Marii Wittek, w ramach którego prowadzimy naszą „akcję”
gromadzenia materiałów poświadczających walkę kobiet na frontach II wojny
światowej. Informujemy również Panią, że naszą współpracowniczką
w woj. pomorskim jest Pani Siostra Dębicka Gdansk ul.

..... W razie potrzeby prosimy kontaktować się z tą Panią

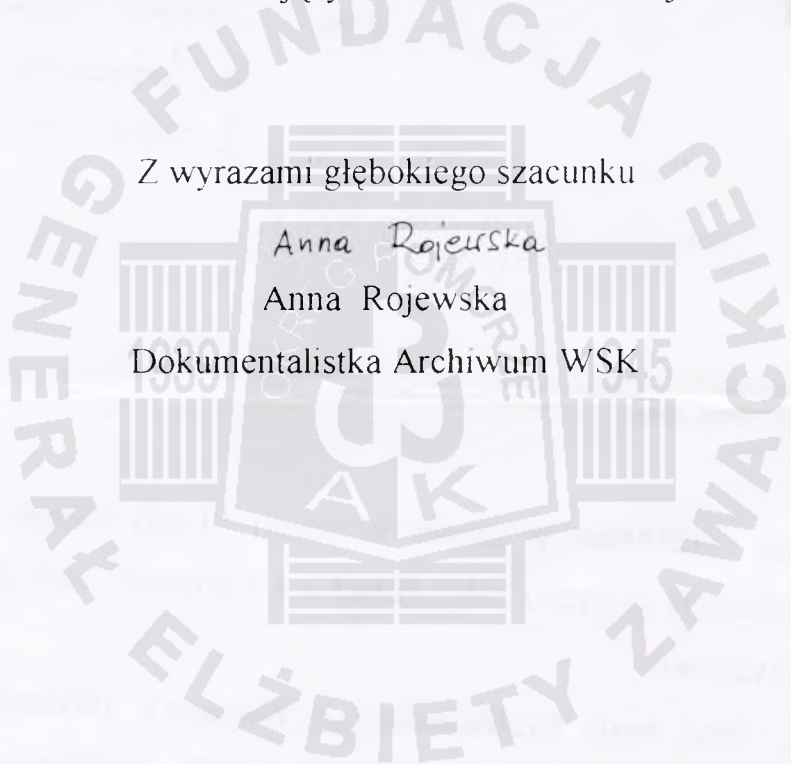
Pozdrawiamy Panią serdecznie i prosząc o odpowiedź zapraszamy do
współpracy z naszym Archiwum, gdyż zależy nam na stałym kontakcie z Panią,
a także z kombatantkami mieszkającymi na terenie Pani województwa.

Z wyrazami głębokiego szacunku

Anna Rojevska

Anna Rojevska

Dokumentalistka Archiwum WSK

zał.:

- 1/ Schemat WSK
- 2/ Informacja nt. Fundacji
- 3/ „Powstanie i działalność Memoriału Generali Marii Wittek”

*Przebieg choroby wyprzedzone 4 1968r, została przekazane do Archiwum do 20 lat
Wyposażona o Siostrze wojennej b. stanowienie. Prosimy jeżeli napisz relacje- dane
Dane osobowe, nazwisko wdane.*

W Roku 2000 roku złożyliśmy dobrego zdrowie i samych szczęśliwych dni.

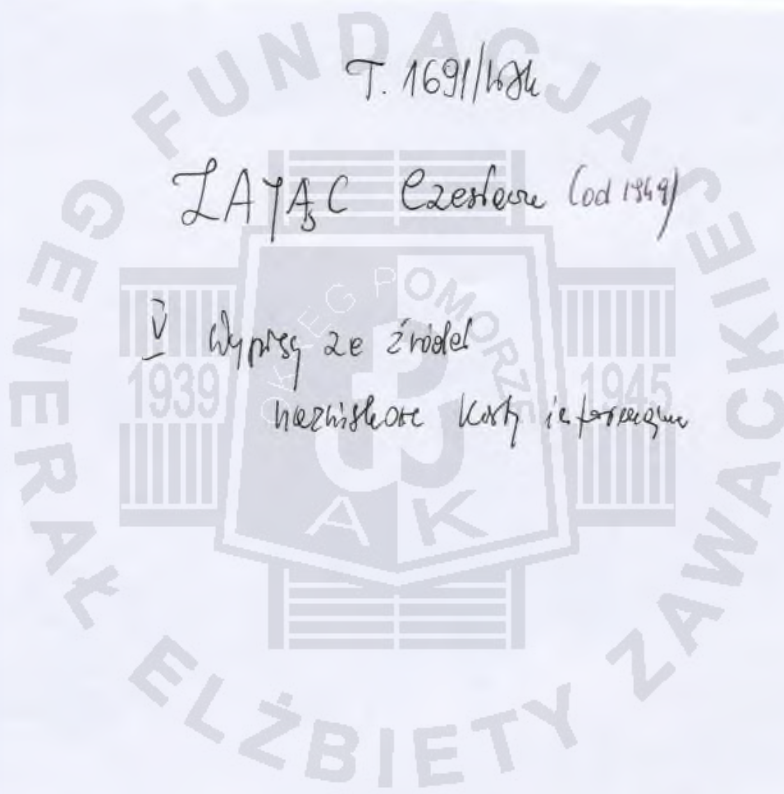
Anne Rojevska

T. 1691/1684

LCP
od 1944 r.
Lublin

LATAĆ Czesław (od 1949)

Wypisy ze źródeł
niezależnie koch i informacje

i

T. 1691/1584

LSP
od 1944r.
Lublin

LAJAC Elżbieta (od 1949r.)

W chwili mobilizacji do wojska miała niepełne 18 lat.
ukwiecowa G. kł. Służb. podst. Miejska w miejscowości
Tarnobrzeg pow. Tomaszów Lubelski.

Znalazła się w obozie Oranienburg, uwięziona się.
Lecząc po uwolnieniu Lublina występowała do wojska
ochotniczo. Najlepiej opisała ze stopniem plutonowego.

zob. Ankieta, T. 1691/1584

4. Kw. 2015

ZAJĄC Czesława

